

KUR'AN'IN SESLERİ

ÖMER MÜFTÜOĞLU

OTTO

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
GİRİŞ	17
DOĞAL SESLERİN KELİMEYE DÖNÜŞÜMÜ	17
İsimlendirme Nasıl Yapılır	20
Bebeklerin Varlıklara İsim Vermeleri	23
Adı İlk Önce Konanlar	28
Aynı Varlığa Farklı İsim	31
Taklit Seslerden Oluşan Kelimelerin Hangi Dile Ait Oldukları Meselesi: Haşhaş Ne'ce?	34
Tabii Sesler Bazen Kelimeye Dönüşür	38
Kur'an'da Tabii Seslerden Oluşmuş Kelime Örnekleri	43
Tfe/ طفأ Kökü	49
Tfe/ طفأ Kökünün Kur'an'da Kullanımı	54
Cbb/ جب ve Ber/ بأر Kökleri	68
Cbb/ جب Kökünün Kur'an'da Kullanımı	70
Be'r/ بأر Kökü	73
Ġrq/ غرق Kökü	75
Ġrq/ غرق Kökünün Kur'an'da Kullanımları	78
Ġrq/ غرق Kökünün Fiil Formuyla Kur'an'da Kullanımları	79
Ġrq/ غرق Kökünün İsim Formuyla Kur'an'da Kullanımları	81
Nuh Peygamber'i Yalanlayan Kavminin ve Nuh Peygamber'in Oğlunun Suda Boğulmalarının Anlatıldığı Ayetler	82

Musa Peygamber ve İsrailoğullarının Kaçışını Takip Eden Firavun ve Ordusunun Suda Boğulmalarının Anlatıldığı Ayetler	98
Ġrġ/ غرق Kökünden Türetilen Diġer Kelimelerin Kur'an'daki Kullanımlarının İncelenmesi	121
Ġrġ/ غرق Kökünün Kur'an'da Kullanımlarıyla İlgili Genel Deġerlendirme	129
SONUÇ	135
KAYNAKÇA	139
DİZİN	143

ÖNSÖZ

İnsanlar, dünya tarihine dahil oldukları ilk andan itibaren hem birbirleriyle hem de çevrelerinde ilgi duydukları diğer şeylerle sürekli iletişim halinde olmuşlardır. Kendileri dışındaki eşyaları tanımlamak, adlandırmak, alıp kullanmak bu iletişimin bir çeşidi sayılabileceği gibi; konuşmak, sesle, işaretle, simgeyle veya yazıyla anlaşmak da iletişim çeşitleri arasında sayılabilir. Benim diğer insanlara söylemek, iletmek, ulaştırmak istediğim mesajlarım olabileceği gibi başkalarının da bana iletmek istedikleri mesajları her zaman olabilir.

İletişim, diğer canlılar bir yana, özellikle insan için düşünüldüğünde son derece doğal bir ihtiyaçtır. Bu doğal ihtiyacın icrası da aynı şekilde doğal yollarla olmaktadır. Doğal yol, çoğu durumda kolay ve zahmetsiz olan bir yoldur. İletişimin doğal yolları da doğal olmayanlarla kıyas edildiğinde aynı şekilde kolay ve zahmetsiz sayılabilir.

İletişim ihtiyacı duyan insanların bu ihtiyaçlarını gidermek için kullandıkları yöntemler, ilkel olandan başlayarak bugüne kadar gelişmiş çeşitli yöntemler-

dir. İlk zamanlarda duman, mağara duvarlarına çizilen resimler, ıslık sesi vs. iletişim için kullanılırken bugünlerde internet üzerinden yapılan yayınlar ve cep telefonları en sık kullanılan iletişim araçları olmuştur.

İletişimin hangi vasıtayla gerçekleşeceğini çoğu zaman o iletişimin tarafları belirlemektedir. Bazı durumlarda iletişimin taraflarının dışında da onun nasıl gerçekleşeceğini belirleyen başka etkenler sözkonusudur. Söz gelimi coğrafi şartlar ve/veya teknolojik imkânlar sahip yahut bunlardan mahrum olmak da iletişimin hangi vasıtalarla yapılacağı konusunu belirleyen zorunlu veya yarı zorunlu etkenler olarak sıralanabilir. Teknolojik imkânlar sahip olmakla birlikte coğrafi şartlardan dolayı bunların kullanılmadığı durumlarda yine eski yöntemler gündeme gelmekte ve insanlar yeni iletişim türlerini, kullanmaya imkân bulamadıklarından, mecburen kullanamamaktadırlar. Özellikle ülkemizin Karadeniz yöresindeki bazı yerleşim yerlerinde meskenlerin birbirinden uzak ve dağınık olmasından dolayı yöre insanının modern iletişim yöntemlerinden bir kısmını kullanamadığı bilinmektedir.

Teknolojinin sunduğu yeni iletişim vasıtalarının kullanılmadığı bu türden durumlarda hemen her insan için haberleşmenin aracı "ses"tir. İnsanlar birbiriyle haberleşmek için kendi seslerinin de yeterli olmadığı durumlarda kendi çıkarabildikleri bir başka sese mesela "ıslık sesine" başvurmuşlardır. ıslık sesi neredeyse her insan tarafından kolaylıkla çıkarılabilen sıradan ve doğal bir sestir. İletişimin tek araca

indirgendiği Karadeniz'in bazı kesimlerinde olduğu gibi sıradışı durumlar, ıslık sesini kullananların pek çok anlamı bir tek vasıtaya yüklemelerine vesile olmuştur. Söylenmek istenen hemen her şey ıslık sesiyle ifade edilebilir hale gelmiştir.

“Söylenmek istenen hemen her şey” derken, bunu kullanan insanların karşılındakine sormak, söylemek istedikleri de elbette sınırsız ve sonsuz nitelikli değildir. ıslık vasıtasıyla bir Fizik dersi anlatmaktan, “akışkanlar mekaniği”ni özetlemekten veya bir akademik yıl açılışı konferansı vermekten bahsetmediğimiz aşikârdır. Yaylada iskân etmekte olan insanlar, ıslıkla karşılındakilere ne söylemek ve kaç değişik mesaj iletmek isteyebilirler? Nihayet, bunun da makul bir sınırı vardır ve elbette ıslıkla aktarılanlar sınırsız şeyler değildir.

ıslık sesi örneğinde olduğu gibi doğal seslerle iletişim kurmanın yollarının ve yöntemlerinin anlatıldığı bir kitabın yahut bu çıkan seslerin ne anlama geldiklerini okuyucusuna öğretmek için hazırlanmış bir sözlüğün şimdiye kadar hazırlanmadığı, bizim yaptığımız araştırmaların şu anki neticesidir. Hazırlanma aşamasında veya yayın aşamasında olan bir çalışmanın olduğunu da yine şu an itibarıyla biliyor değiliz.

ıslıkla haberleşmede bu yöntemi kullananlar o sesi o anlamda kullandıkları yahut o nağmeyi o anlam için tercih ettikleri için, kısacası öyle anlaştıklarından o ses o anlama gelmektedir. Karadenizliler'in iddiasına göre Türkçedeki her kelime ıslıkla hecelenerek

söylenebilir.¹ Işıklıla haberleşmenin adı Karadeniz'in çoğu yerinde "kuş dili" olarak konulmuştur. Kuş dilinin yaşatılması ve yeni kuşaklara öğretilmesi için şimdilerde Karadeniz'de ciddi bir çaba vardır.²

Hangi vasıta kullanılırsa kullanılsın iletişimin temelinde bir mesajı belirli bir araç kullanarak karşı tarafa aktarma durumu söz konusudur. Kullanılan aracın ses olması, seslerden oluşan kelime olması yahut kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşan cümle olması, mesajı iletenin tercih edeceği bir durumdur. Sonuçta, mesajı alacak olanın bunlar aracılığıyla kendisine iletilenden ne aldığıнын farkında olması önemlidir.

"*Kelimelerin Büyüülü Dünyası*"nın yazarı John C. Condon'un dediği gibi: "Eğer isteseydik ve herkes bu değişikliğe razı olsaydı bir kitaba 'makarna', makarnaya da 'kitap' diyebilirdik. Değişiklik tutarlı olduktan sonra hiç karışıklık çıkmazdı. Gerçekten de yıllar sonra bazı seslerin (kelimelerin) ifade ettikleri şeyler değişmektedir. Fakat konuşanlar da bu sırada değişiklikleri öğrendiklerinden karışıklık olmamaktadır."³

¹ <http://www.giresunkulturturizm.gov.tr/TR,57996/kus-dili-islıkla-konusma.html> (erişim tarihi: 08.09.2014)

² "Giresun ili Çanakçı ilçesi Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü kuş dilinin sosyal ve kültürel faaliyetler kapsamında HEM'lerde öğretilmesi talebiyle Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'ne resmî müracaatta bulundu. Konuyu değerlendiren Genel Müdürlük, unutulmaya yüz tutmuş kültür varlıklarından olan "ışık dili" de denilen kuş dilinin sosyal ve kültürel faaliyetler kapsamında HEM'de kuş dili etkinliği şeklinde düzenlenmesini onayladı. Bu onay üzerine ilçede her yıl etkinlik düzenlenmektedir." bilgisi için bkz. <http://www.yirmidorthaber.com/yasam/karadenizde-kus-diline-sertifika/haber-824093>(erişim tarihi: 08.09.2014)

³ Bu bilgiler için bkz. Condon, John C.,*Kelimelerin Büyüülü Dünyası* (Çev: